

Навчально-науковий інститут іноземних мов
Кафедра германських мов і перекладознавства
Каталог вибіркових дисциплін
на 2020/2021 навчальний рік
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Спеціальність: 035 Філологія (Германські мови)

Цикл професійної підготовки

№ з/п	Рік навчання	Семестр	Назва дисципліни	Анотація дисципліни	Кафедра, яка забезпечує викладання
1.1.	I	2	Постмодерністська лінгвопоетика	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства». Зміст дисципліни: Параметри постмодерністської ситуації: культура як хаос. Філософська база постмодерністської лінгвопоетики. Інтертекстуальність у постмодернізмі. Проблема автора і читача у постмодернізмі. Проблема постмодерністської парадигми в сучасній літературі та культурі. Проблема жанру в постмодернізмі. Особливості хронотопу постмодерністського твору. Тема митця та творчості у постмодерністському дискурсі. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Коляса О.В.	Кафедра германських мов і перекладознавства

1.2.	I	2	Наукові парадигми та методи наукових досліджень	Кредити ЄКТС – 4. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності». Зміст дисципліни: Сутність методу і його функції. Методологія наукового дослідження. Джерела наукового підходу до досліджень у царині лінгвістики і перекладознавства (логіка, психологія, семіотика, асіологія, етика, естетика). Методи та онтологічна структура мовознавства. Проблема класифікації і систематизації методів як одна з основних проблем теорії методу. Метамова наукового дослідження. Класифікація методів наукового дослідження. Методи філософії і загальної логіки. Методи і прийоми емпіричного дослідження. Проблеми методів метатеоретичного рівня наукового пізнання. Галузеві методи в соціально-гуманітарному пізнанні. Дисциплінарно-методологічна структура сучасного мовознавства. Питання про парадигмальний підхід в методології сучасної лінгвістики. Поняття про макропарадигмальні, частковопарадигмальні і непарадигмальні методи і методики у мовознавстві. Порівняльно-історичний метод і його методики. Структурний метод і його методики. Комунікативно-прагматичний метод і його методики. Когнітивний метод і його методики. Суть міждисциплінарних досліджень в гібридних наукових царинах. Методи і методики соціолінгвістики, етнолінгвістики, психолінгвістики, нейролінгвістики, лінгвокультурології, паралінгвістики, політичної лінгвістики. Дисциплінарні непарадигмальні методи і методики мовознавства. Викладач: д. філол. наук, проф. Коцюба З.Г.	Кафедра германських мов і перекладознавства
------	---	---	---	--	---

2.1.	I	2	Прагмалінгвістика та дослідницький дискурс	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства / Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності». Зміст дисципліни: Лінгвістична прагматика в руслі антропоцентричного підходу до вивчення мовних одиниць. Ключові поняття і теорія лінгвістичної прагматики. Поняття про дейксис. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Теорія мовленнєвих актів. Принципи мовленнєвої взаємодії. Текст як вербалізований продукт дискурсу. Прагматика перекладу. Комунікативно-прагматична еквівалентність. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Коляса О.В.	Кафедра германських мов і перекладознавства
2.2.	I	2	Прагмалінгвістика та дослідницький дискурс	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства». Зміст дисципліни: Історія формування лінгвоперсонології як наукової дисципліни: передісторія та зародження лінгвоперсонології; оформлення лінгвоперсонології як самостійної дисципліни. Основні теоретичні поняття лінгвоперсонології: поняття "мовна особистість"; розмежування понять "ідіолект" та "ідіостиль"; структура мовної особистості і її моделі; формування термінологічної системи. Фактори, що визначають індивідуальність мовної особистості: типологія факторів; віковий, психологічний та гендерний фактори, фактор території, фактори освіти і професії, фактори впливу мовних колективів. Рівні класифікації мовних особистостей: вербально-семантичний, когнітивний, прагматичний. Типологія мовних особистостей: типологія за частиномовною приналежністю; типологія за частотністю; типологія за ступенем прояву творчості. Джерела вивчення мовної особистості: первинні і вторинні джерела, джерела проміжного типу. Методологічні основи дослідження мовної особистості: методологічні труднощі вивчення індивідуальної мови; вибір об'єкта дослідження; методи збору та первинного аналізу матеріалу. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Яскевич О.К.	Кафедра германських мов і перекладознавства

3.1.	II	3	Давні мови світу	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства». Зміст дисципліни: Поняття "історія давнього світу", її місце у всесвітній історії. Особливості розвитку давніх спільнот. Періодизація та хронологія давньої історії. Лінгвістичні та соціокультурні процеси в давньому світі. Класифікації давніх мов і культур. Історична лінгвістика та її завдання. Порівняльне мовознавство. Мова як відображення культури. Мова і писемність. Становлення писемності в давньому світі. Типологія і класифікація давньої писемності. Мова давнього Єгипту: Початок вивчення писемності та культури давнього Єгипту. Ж.-Ф.Шампольон і розшифровка єгипетської писемності. К.Р.Лепсіус і створення словника давньої єгипетської мови. Місце давньоєгипетської мови в системі мов давнього Сходу. Види писемності давнього Єгипту. Давньоєгипетські ієрогліфи та їх значення. Граматична і лексична будова давньоєгипетської мови. Мова давньої Месопотамії: Початок вивчення мов Месопотамії. Розвиток ассіріології в XIX - XX ст. Клинописна культура. Загадка шумерської мови. Роль семітських племен у формуванні мовного середовища в Месопотамії. Аккадська мова та її діалекти (авілонський і ассірійський). Історія розшифровки клинопису. Мова давнього Ірану: Давньоперська мова у складі індоевропейської сім'ї мов. Хронологія та періодизація давньоперської мови. Реформи Дарія I та виникнення давньоперської системи письма. Характерні ознаки давньоперського клинопису. Мова давньої Греції: Становлення і розвиток давньогрецької мови. Основні етапи історії давньогрецької мови Давньогрецький алфавіт. Граматична будова і лексичний склад давньогрецької мови. Давньогрецькі запозичення в інших мовах і культурах. Мова давнього Риму: Становлення і розвиток латинської мови. Основні етапи історії латинської мови. Латинський алфавіт. Граматична будова і лексичний склад латинської мови. Латинські запозичення в інших мовах і культурах. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Палиця Г.С.	Кафедра германських мов і перекладознавства
------	----	---	------------------	---	---

3.2.	II	3	Лінгвосеміотика	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства». Зміст дисципліни: Лінгвосеміотика: об'єкт, предмет, становлення: Античні традиції мовознавства. Мовознавство в XIX ст. Порівняльно-історичний метод. Історія мов і історія народів у концепції Ф.Ф. Фортунатова. Молодограматики. Психологізм; натуралізм; логіцизм. Філософсько-лінгвістична концепція В. Гумбольдта та її значення для розвитку мовознавства. Структуралізм у мовознавстві. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Основні напрями і школи структуралізму: глосематика, празький лінгвістичний гурток, лондонська школа, дескриптивізм. Передвісники системно-функціонального і когнітивно-дискурсивного принципів вивчення мови (І.О. Бодуен де Куртене). Харківська лінгвістична школа: мова і мислення у вченні О.О. Потебні та його роль у розвитку українського мовознавства. Сучасний стан загального мовознавства: підходи, парадигми та субпарадигми. Соціолінгвістика і психолінгвістика XX ст. Етнографічна лінгвістика. Соціолінгвістика XX –XXI ст. Теорії міжкультурної комунікації. Мовний знак, його природа й типологія. Риси мовних знаків. Аксиоми, що представляють властивості мовних знаків. Типологія мовних знаків. Поняття мовного семіозису. Моделі семіозису. Погляди стоїків. Трикутник Г.Фреге. Тріада Ч. Пірса. Теорія Ч. Морріса. П'ять лінгвосеміотичних питань: Питання про характер зв'язку мовного знака з позначеним (відображальний чи репрезентативний). Питання про представлення (заміщення) мовного знака (річ, предмет, поняття чи концепт). Питання про антиномію природного чи конвенційного, довільного зв'язку знака й позначеного. Питання про опозицію довільності й невинуватості мовного знака в певній мовній системі, мотивованості й немотивованості іншими знаками мови. Питання про довільний чи детермінований характер вибору мотиватора знака в мовній системі. Ономасіологія: об'єкт, предмет, головні напрями. Історія зародження ономасіології. Семантико-структурна ономасіологія. Функціональна ономасіологія. Когнітивна ономасіологія. Проблема моделювання номінативних	Кафедра германських мов і перекладознавства
------	----	---	-----------------	--	---

				процесів. Модель породження номінативної одиниці. Принципи когнітивно-ономасіологічного аналізу номінативних одиниць. Основні постулати когнітивно-ономасіологічного аналізу. Етапи когнітивно-ономасіологічного аналізу. Проблема мотивації у словотворі й ономасіології: Поняття мотивації. Механізми мотивації. Принципи класифікації мотивації у словотворі. Типи мотивації: пропозиційна мотивація, асоціативно-термінальна мотивація, концептуально-інтеграційна мотивація, міфологемна мотивація. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Палиця Г.С.	
3.3.	II	3	Сучасні лінгвістичні парадигми	Кредити ЄКТС – 3. Вид занять: лекції, практичні. Форма підсумкового контролю: залік. Основа для вивчення: «Мовознавство. Основи германського мовознавства / Наукові парадигми та методи лінгвістичних досліджень». Зміст дисципліни: Парадигми досліджень у сучасній лінгвістиці. Методологія лінгвістичних досліджень. Когнітивна лінгвістика. Здобутки і перспективи. Комунікативна лінгвістика. Категорії комунікативної лінгвістики. Лінгвокультурологічний підхід до мови. Мова і гендер. Сучасна зіставна лексикологія. Здобутки і перспективи. Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Коляса О.В.	Кафедра германських мов і перекладознавства